ОБЩИНА АЙТОС
Входящ № 92-00-277
Дата: 29.09./2015г.

СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО 1897„ПЕТЪР КИПРИЛОВ“ГР.АЙТОС

Изх.№ 07/28.09.2015год.

ДО

ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ

ДЕМОКРАЦИЯ В ДЕЙСТВИЕ – АЙТОС 2015

Уважаеми господа,

Подкрепяме инициативата на Община Айтос „Демокрация в действие – Айтос 2015“ и предлагаме на вниманието Ви родолюбивата идея за изграждане паметен знак на учителя,свещеника и революционера Петър /Пею/ Киприлов,свързал завинаги името си с жителите на Айтос и региона.
Проектът е насочен главно към младото поколение за популяризиране и съхранение на българската родова памет.
Надяваме се, при предстоящото гласуване,идеята да намери подкрепата на гражданите на Общината и проектът да се реализира в чест на 165 – та годишнина от рождението на свещеник Петър Киприлов.

28.09.2015г.
гр.Айтос

С уважение:

Секретар: ***Председател на УС:***

/Тонка Трухчева/ ***/Димитър Ошавков/***

За връзка:
Тракийско дружество1897„Петър Киприлов“
гр.Айтос;ул.„Ради Боруков“бл.2;вх.2;ап.14
GSM 0894 417 436;E-mail:trakia.aytos@abv.bg

О Б Щ И Н А А Й Т О С

Д Е М О К Р А Ц И Я В Д Е Й С Т В И Е – А Й Т О С 2015

П Р О Е К Т

ИЗГРАЖДАНЕ ПАМЕТНИК НА ПЕТЪР /ПЕЮ/КИПРИЛОВ В ГР.АЙТОС

ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ

1.Димитър Атанасов Ошавков
2.Златка Стаматова Вълева
3.Тонка Пеева Трухчева
4.Ангел Стойков Ангелов
5.Елена Енчева Петрова
6.Свещено икономРомил Негозов
7.Стефка Николова Карамфилова
8.Тодор Василев Кирязов

1.ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА

Изграждане паметник на учителя,свещеника и революционера Петър /Пею/ Киприлов в чест на 165 – та годишнина от рождението му.
Проектът предвижда монтиране на мраморен обелиск в съществуващи зелени площи в централната градска част,съгласно приложените скици:
Вариант 1: В зелената площ на ул.„Станционна“ № 49 /Приложение 1/
Вариант 2:
В двора на бившето Логопедическо училище
на ул. „Цар Освободител“ № 18/Приложение 2/

Върху масивен каменен блок от мишелкалк да бъде монтиран релеф от месинг с образа на свещеника,под който върху плоча от черен гранит да бъдат изписани заветните думи на Петър Киприлов,произнесени пред деца и тракийци в края на земния му живот:,ДЕЦА,НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ ТРАКИЯ,ЗА КОЯТО БЪЛГАРИЯ ПРОЛЯ ТОЛКОВА СКЪПА КРЪВ! ИМАЙТЕ ВЯРА В СВЕТОВНАТА ПРАВДА! БОГ БДИ НАД ТРАКИЯ! ИСТИНАТА РАНО ИЛИ КЪСНО ЩЕ ВЪЗТЪРЖЕСТВУВА!“.

2.КАКВА Е ПОЛЗАТА ОТ ПРОЕКТА

Паметникът да бъде символ,където на 26 март – Ден на Тракия ще се прекланяме пред подвига на българските воини,паднали край Одрин през 1913 година и отдаваме почит към хилядите тракийски бежанци, намерили подслон в България и съхранили своята родова памет.От 20 –те години на миналия век този ден се чества като празник на Тракийската организация и се отбелязва от Българската армия,Българската Православна Църква и културната общественост.С Постановление на Министерския съвет от 2006 година официално е признат за Ден на Тракия.

Считаме за свой дълг да предложим на вниманието на съгражданите ни и преди всичко на младото поколение книгата на краеведите Янко Керемидчиев и Петър Панчев,издадена през 2002год. в Бургас.

С исторически бележки,спомени и документи авторите на сборника „Времена тракийски"проследяват нерадостната съдба на хилядите българи,насилствено прогонени от родните им места в Източа и Беломорска Тракия и Мала Азия.
В началото на миналия век в Айтос и околията намират убежище стотици гладни, голи и боси тракийски семейства и се отдават на мирен труд.Развиват земеделие и животновъдство, строят жилища и създават нови семейства,участват в благоустрояването на града.Построяват здравни заведения, училища и културни домове, образуват кооперации и създават нови производства.
Заедно с останалите жители ,тракийци допринасят за издигане на културното благосъстояние на Айтос и региона.
В началото на миналия век в Айтоска околия намира убежище и Петър Киприлов,известен в историята на Тракийското движение като Странджанския Левски. Първоначално се заселва в с.Вресово ,където по негова инициатива се съгражда днешният храм„Св.Петка".След това се премества да живее в Айтос и служи в енорията на с.Карасарлий,днешното с.Черноград.
За неговия живот,изпълнен с множество премеждия и героични постъпки, научаваме от преиздадената от Църковното настоятелство при храм„Св.вмч Димитрий Солунски"- Айтос , биография на свещеника - един истински учебник по родолюбие. /Приложение 3/
Историческите сведения посочват заседанието на 18.02.1925год.,на което свещеник Петър /Пею/Киприлов е избран за почетен председател на Айтоското тракийско благотворително дружество .
Този исторически факт беше повод тракийци от Айтос да приемат името му за патрон на дружеството.

Петър Киприлов е бил 9 години учител и 50 години е служил на Христовата вяра. Той е истински народен будител,свързал завинаги името си с населението на региона и заслужава нашата почит !
Инициативният комитет се надява жителите на града и Община Айтос да подкрепят родолюбивата идея за изграждане паметен знак на свещеник Петър/Пею/ Киприлов,чиито кости са погребани в двора на православен храм„Св.вмч Димитрий Солунски"гр.Айтос.

3.СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

НАЧАЛНА ДАТА – Реализацията на проекта ще стартира в деня на обявяване резултатите от гласуването на благородната инициатива и спечелването на проекта – 24 декември 2015 год.

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОЕКТА – 80 дни.
КРАЙНА ДАТА

Навечерието на юбилея на Петър Киприлов – 14 март 2016год.

4. ОРГАНИЗАЦИИ И ФИРМИ, ПРИВЛЕЧЕНИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

Тракийско дружество 1897„Петър Киприлов"Айтос
Ателие за изобразително изкуство Бургас - Атанас Стоянов - скулптор
Е Т „Шони мрамор- Стефан Александров Вълков "Айтос
ЕООД"Стройстил-Стоянов"Айтос
Сервиз Камери за видео наблюдение- Айтос

5.РЕД ЗА БЮДЖЕТИРАНЕ

Разпределение на средствата :

1.Релеф от месинг
Проект……500 лв.
Изработка –релеф……5000 лв.
Плоча черно габро 60/100/2……300 лв.
Гравирани букви едри – 27 бр....27 х 7 =……189 лв.
Гравирани букви дребни – 142бр....142 х 4 =……568 лв.

2. Масивен блок от мушелкалк
Доставка и обработка 220/80/80 см……3000 лв.
Подемна техника и монтаж на блока……1500 лв.

3.Строително-монтажни работи
Изкоп на земни маси за фундамент,
бордюри и парково осветление……795 лв.
Кофраж за фундамент……140 лв.
Бетон Б200 за фундамент……280 лв.
Доставка и монтаж на градински бордюри……850 лв
Направа на тротоар от бетонови плочки 30/30……425 лв.
Доставка и монтаж на кабел
и осветителни тела за парково осветление……750 лв.

4. Озеленяване……1120 лв.

5.Направа на видео наблюдение
Камера 1.3 Мегапиксела - ден и нощ ……125 лв.
ДВР осъществяващ запис……118 лв.
Хард диск……90 лв.
Монтаж и настройка на системата……60 лв.

ВСИЧКО……15810 лв.

6.СНИМКИ,ОТЗИВИ,ПРЕПОРЪКИ И ДОПЪЛНЕНИЯ

Снимки от фотоалбума на Тракийско дружество 1897„Петър Киприлов".
1.Среща с потомци на свещеник Петър Киприлов в Бургас -
Столетникът Енчо Илиев-съпруг на Надежда,внучка на поп Пею, в разговор с поета и писателя Иван Бубалов и Димитър Ошавков.
Правнучката на свещеник Киприлов - Елена Енчева Петрова показва евангелието, над което поп Пею е заклевал бъдещите четници в Странджанско.
2.Тракийци от Айтос в музея„Килийно училище"в с.Бръшлян,където осемнадесетгодишният Петър Киприлов е първият учител.
Екскурзовод в борческото село е Иван Бубалов ,родом от с.Бръшлян, Малко Търновско-почетен гражданин на Бургас..Краеведът Иван Бубалов открива произхода на мелодията за песента „Ясен месец веч изгрява"- химна на тракийци.
3.Свещеноиконом Ромил Негозов представя на Димитровден новоиздадената биографична книга на П. Киприлов пред обществеността на Айтос-23.X.2014 г.
Публикация на електронното издание BurgasNews.
4.Научно-практическа конференция на „Петрова нива"-22 август 2015 год.-доклад за Петър Киприлов-учител,свещеник и революционер.
Публикация на вестник „Тракия";бр.15-16/2015г.

7.ПРИЛОЖЕНИЯ

1.Списък с имената и подписите на 152 – ма поддръжници на проект "Паметен знак на Петър Киприлов в гр.Айтос".
2.Биография на свещеник Петър Киприлов,написана през 1929 год. от най-малкия му син Костадин – учител в Айтоската гимназия.
Биографията е преиздадена от Църковното настоятелство при храм „Св.вмч Димитрий Солунски" Айтос по случай 170-та годишнина от построяването на храма. Книгата се преиздава и разпространява с благословението на Високопреосвещения митрополит Сливенски Иоаникий.

ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ

ПРОЕКТ ЗА ПАМЕТНИК НА ПЕТЪР/ПЕЮ/ КИПРИЛОВ

СКИЦА

Вариант 1

на градинката пред жилищна кооперация
на ул. „Станционна" № 49. гр. Айтос кв. №

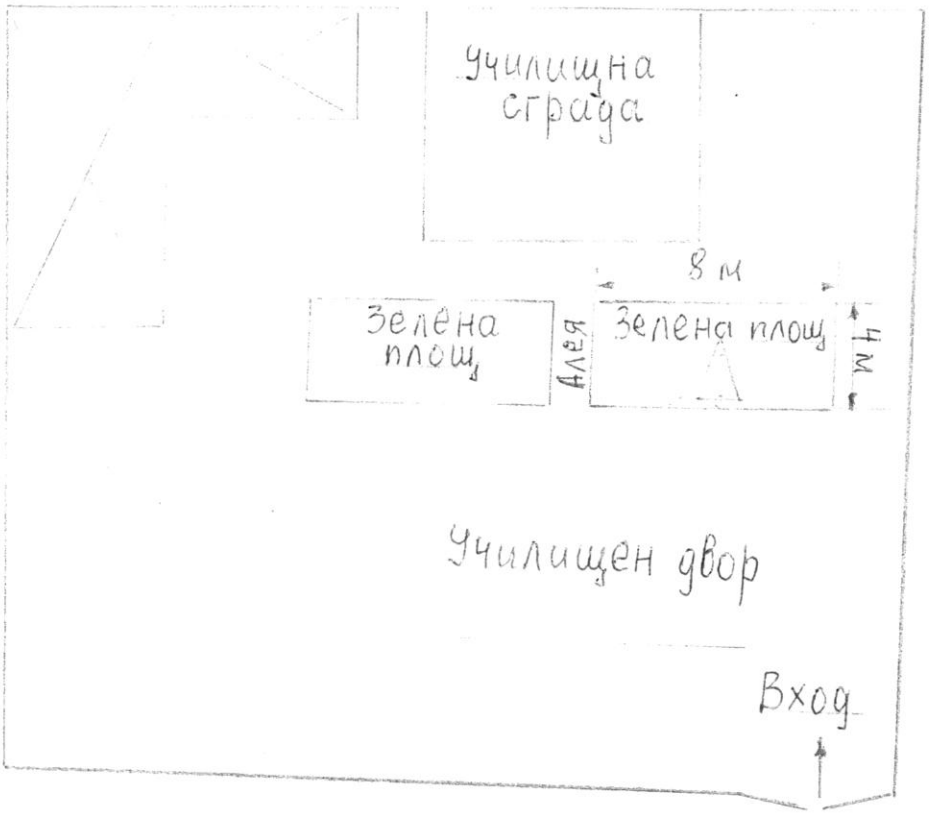

СКИЦА

на двора на Логопедическо училище
ул. „Цар Освободител" 18

С

Вариант 2.

Църковен двор

← ул. „Цар Освободител"

П Р И З И В

Уважаеми граждани на Айтос,

В чест на юбилейната 165-та годишнина от рождението на Петър Димитров Киприлов – учител,свещеник и революционер ,виден тракийски деятел и съратник на Апостола на свободата Васил Левски в Странджанско, подкрепете Инициативата „Изграждане паметен знак на Петър Киприлов в гр.Айтос“.

Родом от с.Пирок,Лозенградско, осемнайсетгодишен, Петър Киприлов е първият учител в килийното училище в борческото село Сармашик,днешното с.Бръшлян,М.Търновско.

Тук,през 1872 год.,той е посетен от Васил Левски,под чието ръководство организират тайни революционни комитети в Лозенградско и М.Търновско.

В годината на Априлското въстание младият Киприлов е ръкоположен свещеник. След Освобождението на България,по волята на Великите сили,Лозенградско и М.Търновско остават в пределите на Турската империя.

Тази жестока несправедливост спрямо българското население в Странджа е причина свещеник Киприлов с Евангелие и кръст в ръка да проповядва Христовото слово и с голяма самопожертвователност да организира и заклева бъдещите въстаници в Странджанско.

Заловен от турските власти,свещеник Киприлов е осъден на 101 години и хвърлен в Лозенградския затвор.През 1904 год.е амнистиран.Принуден е да емигрира в свободна България. Установява се в с.Вресово,Айтоско,където по негова инициатива е съграден днешният православен храм“Св.Петка“.Семейството му се премества да живее в гр.Айтос,а поп Пею,както е бил известен сред съвременниците си, оглавява енорията на с.Карасарлий, днешното с. Черноград.

През целия си съзнателен живот Петър Киприлов подкрепя тракийци,поради което през 1925 год.той е избран за почетен председател на Айтоското благотворително тракийско дружество.

През 2014 год.,в чест на 170-годишнина от изграждането на храм„Св.вмч Димитрий Солунски“в Айтос, Църковното настоятелство преиздаде биографията на свещеник Киприлов , написана през 1929 год. от неговия най-малък син Костадин – учител в айтоската гимназия.Биографичната книга беше представена пред нашата общественост от отец Ромил в Деня на Айтос – Димитровден.

Драги съграждани общински съветници,
Инициативният комитет се надява Община Айтос да подкрепи родолюбивата идея,като отреди място в центъра на града за изграждане паметен знак на един истински народен будител, чиито кости са погребани в двора на православната ни църква. Предлагаме на мраморния обелиск да бъдат изписани заветните думи на свещеник Петър Киприлов,произнесени пред деца и тракийци в края на земния му живот:„Деца,не забравяйте Тракия,за която България проля толкова скъпа кръв!Имайте вяра в световната правда!Бог бди над Тракия!Истината рано или късно ще възтържествува!“

6.09.2015 год.
гр. А й т о с

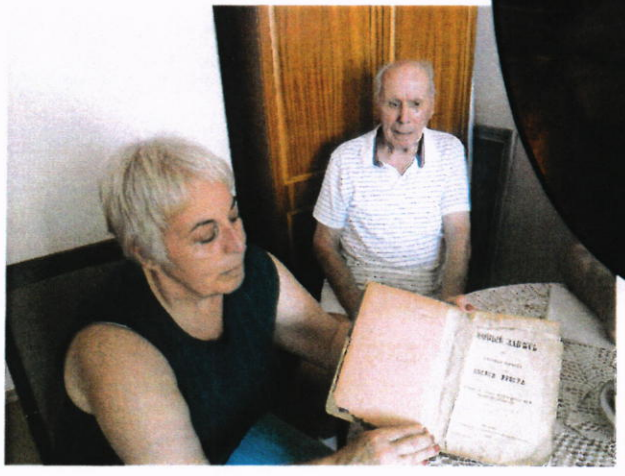
Инициативен комитет

На гости при потомци на свещеник Петър Кирилов гр. Бургас, 23.07.2014г.

Тракийци почетоха Петър Киприлов патрон на дружеството - в музея „Килийно училище“ с.Бръшлян 17.05.2014г.

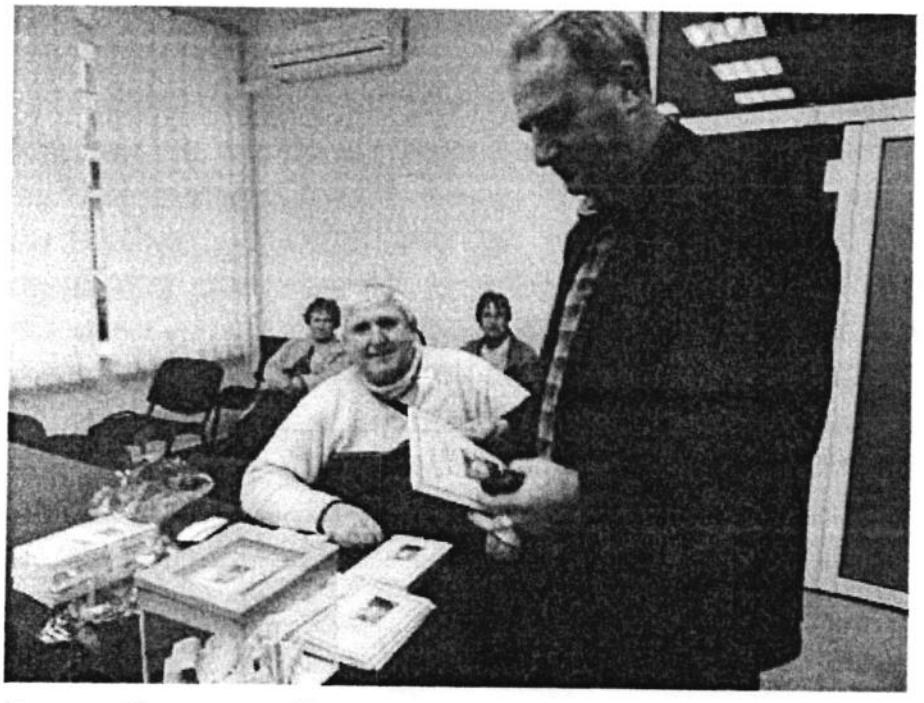

Свещеник Петър: Деца, не забравяйте Тракия

Петък, 24 Октомври 2014 12:22

В Айтос беше представена биографичната книга в памет на един от видните наши православните свещеници Петър Киприлов. Предстоятелят на храм "Св. вмчк Димитрий Солунски" в Айтос, Негово Високоблагоговейнство свещеноиконом Ромил пресъздаде вълнуващо някои от най-важните моменти от живота на свещеник Петър. Това е човек, който не се е отказал от вярата си, от българското си самосъзнание, дори и тогава, когато е подложен на жестоки мъчения, подчерта свещеноиконом Ромил. Пред хората, дошли да се запознаят с живота и дейността на Петър Киприлов, Ромил разказа за неговите най-ценностни качества като духовник, учител и революционер.

Кметът на Община Айтос Васил Едрев, общинският съветник Даниел Орлов, културни и обществени дейци и любознателни граждани дойдоха в залата на общината, за да научат още от историята на своя съгражданин свещеник Петър. Председателят на тракийското дружество, което носи името на свещеника, Димитър Ошавков заяви, че е организирана подписка, подкрепена от над 60 айтозлии, с искане улици или квартал в

града да носят името на свещеника.

В залата присъстваха и двете пра-правнучки на Петър Киприлов. Елена Петрова /на снимката с русата коса/ сподели спомени от нейната баба /чието име носи/, дъщеря на Петър Киприлов. "След ремонта на бургаския храм "Иван Рилски" свещеник Петър е провел първата служба в него. От разказите на моята баба знам, че хората са били много устойчиви и са носили верността и отговорността към рода и вярата. Когато баба ми Елена е била 12-годишна, за да поддържа връзката между рода и баща си, е минала 12 пъти границата, за да го посещава в затвора и да му носи съобщения. Разказвала ми е случаи за Заверата и изграждането на комитетите и това, че свещеникът е бил този, който е заклевал комитите. Всички те са се клели за кръста, вярата и рода. Надявам се ние да сме достойни негови наследници".

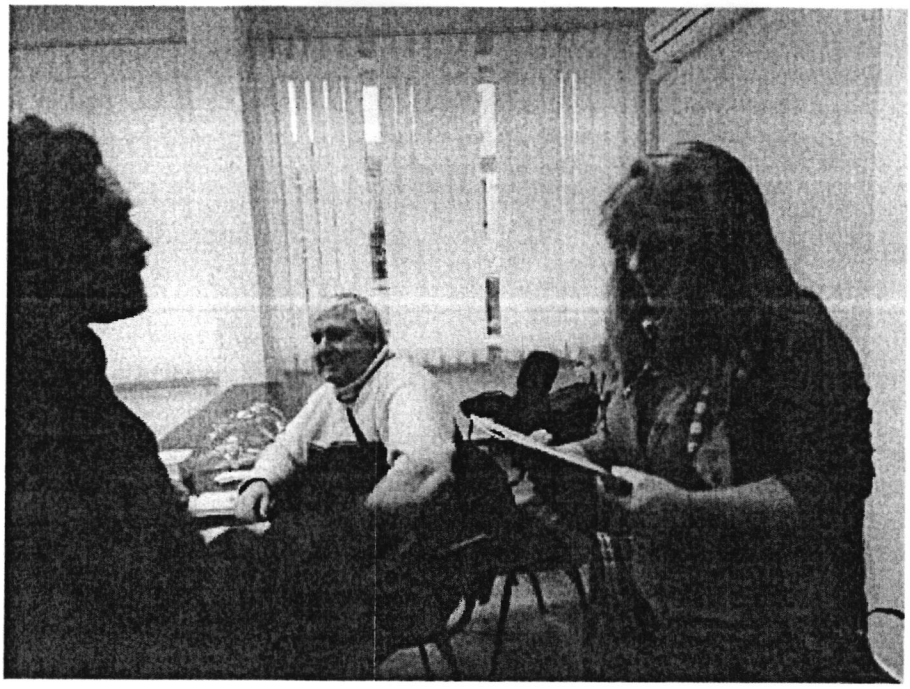

По късно се включил в дейността на ВМОРО и в спомените си описал срещата си с Гоце Делчев при негови обиколки в района на Странджа през 1896, 1898 и 1900 година. Участвал е в подготовката на Преображенското въстание. Арестуван и осъден е на 15 години строг тъмничен затвор. В затвора изготвил списък на 437 затворени революционери от Одринския революционен окръг. Получил амнистиран през 1904 г.

Ръкоположен бил през 1879 г. от Одринския владика Синесий. Служил в църквите „Света Богородица" в Пирок, „Света Богородица" в Малко Търново и в църквата в Айтос. Бежанците от Пирок му посветили и песен „Пеюте учителчето, сармашичкото даскалче".

След Балканските войни Киприлов емигрирал в България и се заселил в Айтос, където починал през 1937 г. Гробът му се намира в двора на айтоския храм "Св. Димитрий солунски".

Биографията на свещеник Петър е от 20.10.1929 год. Айтозлията Димитър Ошавков и членове на воденото от него Тракийско дружество се свързали със зетя на свещеник Петър - Енчо Илиев, който вече е на 96 години и живее в Бургас. Той притежавал биографията на свещеник Петър и им я дал с една цела - да я запазят и разпространят за поколенията. Така дошла идеята за издаване на биографията в тираж, достатъчен, за да научат повече хора за живота на родолюбивия българин.

Светското име на свещеник Петър е Пею Димитров Киприлов. Роден е в лозенградското село Пирок в 1851 година. Участва в изграждане на комитетските мрежи на Вътрешната революционна организация. Среща се през 1871 или 1872 /не се знае точно в коя от двете години/ с Васил Левски при неговото посещение в село Сърмашик, където Киприлов е учител. Познавачите на делото на Киприлов го наричат Странджанския Левски. Арестуван е и е съден по време на Априлското въстание.

Като руски пристав в Лозенград през 1878 година след Руско-турската война организирал и отвел в Сливен две групи от по 100 и 120 души доброволци за новата Българска армия. През пролетта на 1878 година в село Подвис дошли Петко Славейков и войводата Панайот Хитов, които събрали селяните и ги агитирали. Киприлов организирал и подписка против решенията на Берлинския конгрес.

През Балканската война 1912 год. той изпратил големия си син да се бие срещу турците и на кон ходил до Чаталджа, за да види Тракия. Като много други революционери бил много разочарован след общоевропейската война, виждайки, че България в съюз с Турция се бие срещу освободителката си Русия. С голяма тъга понесъл да гледа собствените си трима синове да се бият рамо до рамо до някогашните му мъчители -турците, против русите. В тази война загубил втория си син Тодор, като офицер в Македония. Другите му двама синове - Никола и Костадин, се завърнали живи.

Димитър Ошавков - първият вдясно на първи ред, издирил и предоставил биографията на свещеника за печат

Доживял 80-годишна възраст, Петър Киприлов, отпразнувайки на 20.10. петдесетгодишния си юбилей като свещеник и 9 години като учител, той се радвал на големия си род. Виждайки, че краят на живота му наближава, отправил завет към роднини и тракийци: "Деца, не забравяйте Тракия, за която България проля толкова скъпа кръв! Имайте вяра в световната правда! Бог бди над Тракия! Истината рано или късно ще възтържествува!"

Още по темата тук: http://www.burgasnews.com/intervyuta/79042-otetz-romil-sveshtenik-petar-e-zhivyal-s-vyarata-za-prinadlezhnost-kam-naroda

снимки: BurgasNews

СВОБОДАТА ИСКА КАРАДЖАТА, НО И ЕКЗАРХ

Научна конференция на Петрова нива за ролята на духовенството в националноосвободителното движение в Тракия

Приета бе декларация против опитите за разкол и разделение на БПЦ

▪ Преди откриване на конференцията

В залата на музея на мемориалния комплекс „Петрова нива“ кметът на Община Малко Търново Илиян Янчев приветства присъстващите на научната конференция, а така също и изтъкнатите историци – участници в нея. Той подчерта, че това събитие прави чест на организаторите – Община Малко Търново, СТДБ и Тракийския научен институт, защото се превръща в традиция, вече става за четвърти път и винаги е било на високо научно равнище. Кметът пожела успех на конференцията, която тази година е на тема „Екзархията и българското национално движение в Тракия“.

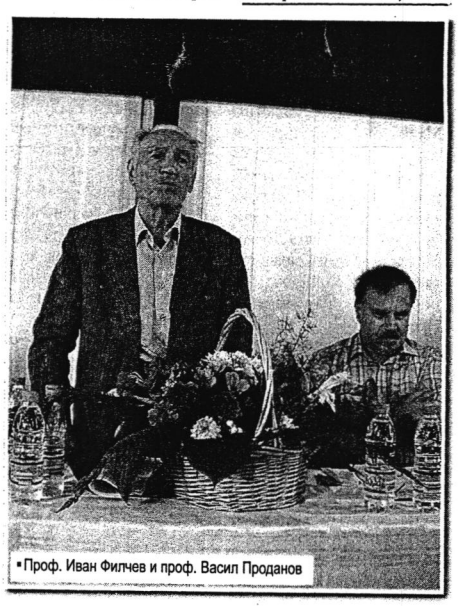
Председателят на СТДБ Красимир Премянов изтъкна добрия избор на темата, тъй като тя дава възможност да се подчертае ролята на Българската православна църква, която е вдъхвала духовна сила на борците за национално освобождение. Той изрази безпокойство от активизиране на т.нар. тракийска църква, която не е регистрирана официално като вероизповедание, но българският съд за съжаление не е изтърпял на натиска и я признал. Той предложи на конференцията да се обсъди и приеме декларация, която да се противопостави на всякакви опити за разкол и разбиване на единството на БПЦ.

Първото заседание на конференцията бе ръководено от проф. д.ф.н. Васил Проданов – председател на Тракийския научен институт. Проф. д.и.н. Илия Тодев бе нарекъл своя доклад „Антим I – Новият Йоан Златоуст“ и сладкодумно описа образа на екзарха, който е тракиец със светско име Атанас Михайлов, роден в Лозенград. Наред с Петко войвода Антим Първи е най-известният тракиец в нашата история. Но освен разкриването на характера и съдбата на този виден църковник, в доклада си ученият описа и „родилните болки“ на Екзархията. Той я нарече „първата българска република“, с нейното създаване се признава, че съществува българска нация. И настоя, че трябва да тачим и нашите църковници, той е убеден, че на освободителното дело е бил потребен не само Караджата, но и екзарх.

Проф.д.и.н. Светлозар Елдъров преди да говори на тема „Екзарх Йосиф – духовният строител на националното единство“ изрази задоволство за този научен интерес към ролята на БПЦ. Още повече, че предстои отбелязването на 100 години от кончината на Екзарх Антим Първи, 175 години от неговото раждане, пък и 145 години от учредяването на Екзархията. Екзарх Йосиф бе представен като човек със силен характер и с невероятна борбеност, което рядко се среща у църковниците. Освен това той е с богато светско образование, късно се замонашва и след като е протосингел на Антим I не след дълго заема мястото му. И като екзарх доказва, че е с личност на възрожденец и мисли и действа като държавник.

И Стоян Райчевски оцени учредяването на Българската екзархия като революционен акт, тя е зародиш на българската държавност. Той разгледа огромната трудност за извоюване на църковна независимост, която създава отъждествяването на вярата и народността – всички православни са румели. В доклада си „Екзархията и българското националноосвободително дело в Одринския вилает (1878–1912)“ по-подробно описва училищното дело на Екзархията като негова национална стратегия. Сочи успехите на просветното дело в Малко Търново и Малкотърновско. Изтъква ролята на учителите, повече от които са в революционните комитети. Един само пример – Лазар Маджаров е главен учител в Лозенград.

Проф. Иван Филчев в доклада си „Тракийската организация след Илинденско-Преображенското въстание“ се спря на няколко спорни и неизяснени събития в тракийското движение след въстанието. Такава е срещата в Ясна поляна на 3 октомври 1903 г., организирана от Михаил Герджиков, където се раждат три различни идеи: да се спре временно борбата, да се изчакат по-добри условия, да се продължи борбата с малки чети от 10-15 души, на което се противопоставят други, които мислят, че трябва да се влиза в Турция с големи чети от 100-150 бойци. Продължение на този разговор не последвало. Но в бургаската „Вечерна поща“ скочили войводите с обвинения срещу Михаил Герджиков, някои приели това като опит да се хвърли

▪ Проф. Иван Филчев и проф. Васил Проданов

вината за неуспеха на въстанието само върху Герджиков. На Одринския конгрес, където също се обсъждат успехите и грешките на въстанието, Герджиков подава оставката си. Проф. Филчев смята, че още има неизяснени неща около смъртта на Лазар Маджаров през 1907 г. в Дедеагачко.

На второто заседание, ръководено от проф. д.и.н. Илия Тодев – директор на Института за исторически изследвания при БАН, пръв говори Димитър Ошавков от Айтос, който прочете доклада „Пътър Киприлов – учител, свещеник, революционер“. Подробно са очертани тези три лица на един патриот от Лозенградско. На 18 години той става първият учител в с. Сармашък (днес Бръшлян), по-късно е ръкоположен за за свещеник в с. Ениджия, Лозенградско. Свързва се с революционното движение и обикаля селата на Лозенградско и под булото, че събира владишко даджие, събира пари за делото и създава комитети. Петър Киприлов е осъден на 101 години затвор, после присъдата му е намалена на 15 години. През 1904 г. е освободен от Лозенградския затвор след амнистия. Интересно е, че в издадената за него книга е поместен пълен списък на затворниците с месторождението им, което се превръща в ценен документ за тракийци.

В своя доклад „Наследството на Екзархията в Европейска Турция след Балканската война“ д-р Ваня Стоянова разгледа развитието на Екзархийската институция в периода 1913–1945 г. и ролята на българските учители и духовници под нейно ведомство за съграждане на културно-националната идентичност на българите в Турция. От водач на борбите за духовно освобождение и национално обединение Българската екзархия се превръща в църковен център с локално значение, ограничаващ действията си в границите на турската държава. За намаляващото по брой и застаряващото по възраст българско население екзархийските учители и свещеници продължават да бъдат духовна опора и мост, свързващ с майката родина.

Д-р Боряна Бужашка се бе насочила към „Въпросът за екзарийските имоти в съвременните българо-турски отношения“. Ораторката очерта ситуацията в българската духовна община в Истанбул. Тя е в диоцеза на Вселенската патриаршия и въпреки че схизмата е отпаднала, всеки опит БПЦ да има някакъв представител в нея, се сблъсква с непреклонната позиция на висшето гръцкото духовенство в Истанбул. Живеещите там българи са около 350 души, но само 20 имат български паспорти. През 2002 г. Турция обяви, че връща някои имоти, но ги връща не на българската държава, а ги дава за ползване на на Българското църковно настоятелство, което се избира само от българи турски граждани. И все пак съдбата на черквата „Св. Стефан“, Метоха, Екзархията, гробището в Йени кьой и още два парцела се предоставят за ползване и ще продължат преговорите за тяхната бъдеща съдба.

Накрая проф. д.ф. н. Васил Проданов представи новоизлязлата книжка 11-12 на Известия на Тракийския научен институт. Той изтъкна, че за разлика от други такива издания сборникът не представя доклади по реда на изнасянето им на конференции, а научните статии и съобщения са систематизиран в осем тематични раздела. Не случайно един от разделите е свързан с националната идентичност и Тракия в българската национална идентичност. Че съставителите и отговорните редактори на тома (а те са проф. Васил Проданов и д-р Ваня Стоянова) са прави, доказва и фактът, че се правят опити да се налага Тракийска православна църква в обществото. Нещо съвсем чуждо на българската идентичност и на православните чувства на тракийци.

Преди да бъда закрита конференцията присъстващите и участниците в нея приеха декларация против опитите да се внася разкол и разделение в Балгарската православна църква.

▪ Проф. Илия Тодов и проф. Светлозар Елдъров